NORAKSTS
Lieta Nr. A420790610
A42-00993-12/37

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Liepājā, 2012.gada 5.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Sērdiene,

piedaloties pieteicējam *M.L.*, pieteicēja pārstāvim *V.P.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ministrijas pārstāvei *S.Ž.*,
atzinuma sniegšanai pieaicināto iestāžu – Veselības inspekcijas pārstāvei *E.L.* un *V.D.*, un VSIA „Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centra pārstāvjiem *J.R.* un *P.E.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *M.L.* (personas kods */personas kods/*) pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar ko *M.L.* tiktu piešķirts pabalsts par karavīra veselības bojājumu, atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Aizsardzības ministrijas (turpmāk - Ministrija) 2010.gada 11.oktobra lēmumu Nr.119 „Par atteikumu piešķirt karavīra veselības bojājuma pabalstu atvaļinātajam štāba visrsseržantam *M.L.* p.k.*/personas kods/*" (turpmāk - Lēmums) nolemts atteikt pieteicējam piešķirt vienreizēju pabalstu par 2010.gada 15.jūnijā noteikto 3.grupas arodslimības invaliditāti kā karavīram, kurš gada laikā pēc atvaļināšanas no profesionālās dienesta nav atzīts par trešās grupas invalīdu tādas slimības dēļ, kuras cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta izpildi.

Ministrija atzinusi, ka pieteicējam noteikta arodslimība, kuras cēlonis nav saistīts ar militārā dienesta izpildi, līdz ar to nepastāv Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (turpmāk - Atlīdzības likums) 21.panta pirmās daļas 3.punktā paredzētie priekšnoteikumi karavīra veselības bojājuma pabalsta piešķiršanai.

[2] Pieteicējs *M.L.* ir vērsies tiesā ar pieteikumu, kurā lūdz atcelt Lēmumu un uzlikt par pienākumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu par karavīra veselības bojājuma pabalsta piešķiršanu viņam, atbilstoši Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem.

Pieteicējs uzskata, ka Lēmums nav tiesisks un ir atceļams, jo Lēmums pieņemts uz pieņēmumu un neapliecinātu faktu pamata.

Pieņemot Lēmumu nav ievēroti Administratīvā procesa likuma noteikumi, kā arī pārkāpts Administratīvā procesa likuma 11.pantā noteiktais likuma atrunas princips.

[2.1] Administratīvā lieta ierosināta par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar ko *M.L.* tiktu piešķirts pabalsts par karavīra veselības bojājumu, atbilstoši Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem (turpmāk – pabalsts).

[3] Atbildētāja Aizsardzības ministrija tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā un paskaidrojuma papildinājumā norāda, ka uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu. Paskaidrojums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

Ministrija nav konstatējusi apstākli, ka pieteicējs pildot dienesta pienākumus guvis ievainojumu (sakropļojumu, kontūziju) vai slimību, kuras cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimību), kas ir par pamatu invaliditātes noteikšanai.

Pieņemot Lēmumu, nav pārkāpts Administratīvā procesa likuma 11.pantā nostiprinātais likuma atrunas princips, jo no Lēmuma secināms, ka pieteicējam konstatētā arodslimība nav saistīta ar militārā dienesta izpildi.

Pieteicēja gadījumā nav iestājušies Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punktā izvirzītie nosacījumi vienreizēja pabalsta piešķiršanai.

VSIA „Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisija arodslimībās 2010.gada 9.jūnija atzinumā Nr.1468 (turpmāk - Atzinums Nr.1468) par arodslimību konstatējusi, ka pieteicēja slimība ir arodslimība. Atzinums Nr.1468 ir balstīts uz pieteicēja personīgo darba vietas apstākļu apraksta paskaidrojumiem, kas nav pamatojums, lai uzskatītu, ka veselības traucējumi saistīti ar slimībām, kuras gūtas militārā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus.

Veselības inspekcijas Kontroles pārvalde 2010.gada 1.decembra atzinumā Nr.4.3-1/13156/10367 ir norādījusi tikai uz iespējamu varbūtību, ka pieteicēja paskaidrojumā aprakstītie darba vides kaitīgie apstākļi, pildot dienesta pienākumus amatos, kas norādīti pieteicēja karavīra dienesta apliecības militārā dienesta gaitā no 1994.gada līdz 2008.gadam, varētu būt par iemeslu konstatēto slimību saistībai ar arodu.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumā ietverto prasījumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā izklāstītajiem argumentiem. Pieteicējs lūdza tiesu veikt objektīvu izmeklēšanu un izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu.

Norādīja, ka lietā ir divi atbildētājas paskaidrojumi, kuros redzams, ka atbildētājs papildina lēmumu, ar kuru pieteicējam atteikts vienreizējais pabalsts veselības bojājumu rezultātā. Ministrija nerīkojas labas pārvaldības likuma ietvaros un mēģina izmantot procesuālo termiņu, lai novilcinātu to, kas pēc likuma pienākas cilvēkam. Ministrijas 2010.gada 6.decembra paskaidrojumos pati atbildētāja, citējot likumu atzīst, ka šāds pabalsts pienākas karavīram, ja veselības problēmas tiek konstatētas gada laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā dienesta. Procesuālie termiņi ir izpildīti. Tajā paša paskaidrojumā atbildētājs analizē tikai likuma teikuma pirmo daļu – ka tas neesot konstatēts aktīvā dienesta laikā. Ministrija noklusē, ka tas varētu būt noticis gada laikā. Nākamais arguments ir redzams 2011.gada 24.marta paskaidrojumā, kurā rakstīts, ka Ministrija atkārtoti norāda, ka pieteicējam ir atzīts, ka 3.grupas invaliditātes cēlonis ir arodslimība, bet nav konstatēts, ka slimības cēlonis ir pildot dienesta pienākumus gūta slimība. Valstī ir izveidotas atbilstošas institūcijas - gan Veselības inspekcija, gan Aroda un radiācijas medicīnas centrs, kuras tieši nodarbojas ar darba arodu laikā iegūto, vēlāk vai ātrāk izpaudušos slimību konstatēšanu un atzīšanu.

Operācija pieteicējam tika veikta dienesta laikā un to apmaksāja Ministrija, vismaz pieprasījums par atmaksu tika nosūtīts Ministrijai, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Iemesls *pārejošai darba nespējai no 2009.gada 6.aprīļa līdz 30.jūnijam bija* pirms operācijas muguras problēmas, maijā bija operācija un tad tupinājās rehabilitācija. Akūtas muguras problēmas sākušas, kad pieteicējs paņēmis slimības lapu; mugura pirms tam jau sāpēja piecus gadus. Ar *parakstu pieteicējs apliecinājis, ka viņa veselības stāvoklis ir labs, jo* muguras sāpes parādījušās un nedēļas laikā pazudušas. Tad, kad bija ikgadējā pārbaude, tad muguras sāpes nebija izteiktas. Pieteicējs paskaidroja - bija pārbaude uz Afganistānu, ja es pateiktu, ja man ir problēmas ar muguru, es nekur nebrauktu. Pieteicējs neesot slēpis faktus, jo tas

pieteicējam neesot traucējis pildīt dienesta darbu. Uz jautājumu - *kāpēc tad, kad saasinājušās muguras sāpes, pieteicējs nav vērsies pie NBS mediķiem,* pieteicējs atbildēja – *jo* bija jau paņemta slimības lapa un vērsos pie speciālista Paula Stradiņa slimnīcā. Šaubos, vai NBS ir tādi speciālisti, kas spēj dot konsultācijas un veikt operācijas. Uz jautājumu - *vai saskaņā ar Militārā dienesta iekārtas reglamentu Jūs ziņojāt tiešajam priekšniekam un vienības galvenajam ārstam par slimības cēloni un raksturu,* pieteicējs atbildēja - slimības lapa tika faksēta un tajā viss ir norādīts. Uz jautājumu – *kāpēc Jūs neinformējāt vadību,* pieteicējs atbildēja - tiešais priekšnieks zināja, kāda ir konkrēta problēma.Uz jautājumu - *vai to zināja dienesta ārsts,* pieticējs atbildēja - es griezos pie ģimenes ārsta, man liekas, ka tāda iespēja man nav liegta. Uz jautājumu - *cik regulāri dienesta laikā Jūs nesāt smagumu,* pieteicējs atbildēja - regulāri. 16 gadu laikā, pēdējais darbs bija štābā, pirms tam es biju aktīvajā dienestā. Pusotrs gads bija obligātais dienests. Tur ir smagumi, rīta rosmes, ikgadējie normatīvi, kas ir jākārto un ikdienas normatīvi. Es dienēju kājniekos, un šis darbs ir tieši saistīts ar smagumu pārnēsāšanu. Uz jautājumu - *vidēji cik kilogramus Jūs pārnēsājāt dienas laikā,* pieteicējs atbildēja - es to nevaru aprēķināt. Kad tika pildīts uzdevums, personīgais ekipējums varēja svērt līdz 30 kg. Tas nav nepārtraukti, tas bija mācību laikā, kad bija nepieciešams. Iepriekšējā darba vietā es biju mācību iestādē, kur biju atbildīgs par kursantu sagatavošanu. Viens no uzdevumiem bija, piemēram, 10 km maršs ar pilnu ekipējumu - 20 kg. uz jautājumu, *vai šo gadu laika kopējais dienā paceltais svars bija 8 – 10 tonnas,* pieteicējs atbildēja - nevaru aprēķināt un atbildēt uz šo jautājumu. Domāju, ka bija dienas, kad bija vairāk nekā 8 – 10 tonnas, bija dienas, kad bija administratīvās lietas, kuras veicām, un smagumus nenēsājām.

[4.1] Atbildētājas pārstāve pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā tiesai norādīto.

Norādīja, ka neapstrīd faktu, ka pieteicējam ir konstatēta gan arodslimība, gan viņš ir atzīts par 3.grupas invalīdu. Vērsa uzmanību uz to, ka likums „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" nosaka, ka atsevišķām darbinieku kategorijām ir raksturīgas slimības, kuru cēlonis ir darba vides fizikālie, ķīmiskie, higiēniskie, bioloģiskie faktori. Darba vide ietekmē bioloģisko procesu norisi cilvēka organiskā un tieši var ietekmēt darbinieka drošību un veselību, izraisot dažādas slimības. Arodslimību spektrs ir ļoti plašs, gandrīz jebkura slimība ir saistīta ar darba apstākļiem un pie dažādiem nosacījumiem var kļūt par arodslimnieku. Slimības attīstību var aizkavēt, ja agrīni nosaka diagnozi. Karavīri ir pakļauti ikgadējai veselības pārbaudei un nevienā no veselības pārbaudēm nav konstatētas problēmas ar muguru, kas bijušas par cēloni konstatēt arodslimību. Karavīri, tāpat kā citi darbinieki, arī ir pakļauti sociālajai apdrošināšanai saskaņā ar likumu „Par valsts sociālo apdrošināšanu". Karavīram, tāpat kā jebkurai apdrošinātai personai uz kuru ir iestājies apdrošināšanas gadījums, ir tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar likumu "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām". Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 21.panta pirmā daļa nosaka nosacījumus, kuros gadījumos ir izmaksājams pabalsts. Gadījumā, kad invaliditāte ir noteikta dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus vai tādas slimības dēļ, kuras cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta izpildi. Noteicošais nosacījums ir slimība, kuras cēlonis ir saistīts ar militāra dienesta izpildi. Šajā gadījumā, lai piešķirtu pabalstu personai, ir jākonstatē dienesta laikā iegūtas slimības cēloņi, kas saistīti ar dienesta pienākumu izpildi. Pirms minētā likuma norma stājās spēkā, 58.panta astotā daļa paredzēja konstatēt cēlonisko sakni. Šajā situācijā karavīrs tiek sociāli apdrošināts un pabalsta mērķis ir sakarā ar dienesta radītajām sekām, kas ir bijis par cēloni slimībai. Nelaimes gadījums dienesta laikā varētu būt par pamatu, kāpēc tiek noteikta arodslimība, un tad personai attiecīgi būtu tiesības saņemt pabalstu. Šajā gadījumā, par cik nav konstatēta cēloņsakarība, pabalsta

izmaksa ir atteikta. Ārstu komisija, kas konstatēja arodslimību ir norādījusi, ka ir aroda etioloģija. To pašu savā atzinumā norādīja Veselības inspekcija. Slimības cēlonis ir darba vides faktori, nevis šajā gadījumā cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta izpildi. Pieteicēja darba process ir bijis mainīgs, jo viņš ir strādājis 10 dažādos amatos militārajā dienestā. No atzinumiem nav gūta norāde, ka arodslimības cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta pienākumu izpildi. Atzinums ir jāvērtē kopumā. Tajā ir rakstīts, ka ir aroda etioloģija. Tajā konstatē 3.grupas invaliditāti, kas ir pieņemta pamatojoties uz to, ka persona ir atzīta par arodslimnieku. Ir konstatēts, ka ir aroda etioloģija. Aroda etioloģija ir, ja slimības cēlonis ir darba vides faktori. Atzinumā par arodslimību redzams, ka slimības diagnoze ir stāvoklis pēc mikrodiskektomijas 2009.gada 14.maijā, sakāra ar diska prolapsu. Ministrijai nav informācijas par šādas operācijas veikšanu, pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka ir veikta operācija, kaut gan to nosaka iekšējie normatīvie akti. Slimības vēsturē, kas ir iestādes rīcībā, šādas informācijas nav. Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punkts, kurš nosaka, ka pabalstu piešķir tādas slimības dēļ, kuras cēlonis saistīts ar militārā dienesta izpildi. Ministrija ir vērsusies Veselības inspekcijā un Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Aroda un radiācijas ārstu komisijā, lūdzot pamatot, vai konstatētā arodslimība, viņu ieskatā, ir saistīta ar militārā dienesta izpildi. No Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Ministrija atbildi nesaņēma, bet Veselības inspekcijas sniedza varbūtēju apstiprinājumu.

Vienības reorganizācija izpaudusies, samazinot štatus - tika samazināti amati, ņemot vērā krīzes apstākļus. Pieteicējs tika atvaļināts no NBS */darbavieta/*. Iespējams, vienībai tagad ir savādāks formējums un nosaukumus, bet tā veic tos pašus pienākumus.

[5] Tiesas sēdē atzinumus sniedza pieaicinātās iestādes Veselības inspekcija un VSIA „Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīca".

Izskaidroja, ka etioloģija ir darba vides faktoru izraisīta slimība, veselības traucējumi. Ir tipiski veselības traucējumi, kurus var izraisīt tikai darba vides faktori, piemēram, vibrācijas. Konkrētajā gadījumā pieteicējam ir patoloģija, kura lielākajā daļā gadījumu ir vispārēja saslimšana, bet pie atbilstošiem darba vides faktoriem – fiziskās pārslodzes, vibrācija vai šo faktoru kombinācija, nelabvēlīga meteofaktoru iedarbība, tā varētu būt arī arodu etioloģijas slimība. Šajā strīdīgajā jautājumā neizskanēja, kā pieteicējs saslima ar muguras sāpēm, tika precīzi un laicīgi izmeklēts, viņam tika noteikta diagnoze, konstatēta diska trūce, kas savlaicīgi tika izoperēta. Mulsinoši ir tas, ka darba nespēja un rehabilitācija netika pabeigta, bet pēc personas lūguma, ģimenes ārsts noslēdza darba nespējas lapu un nākamā dienā ir rīkojums par viņa atbrīvošanu reorganizācijas dēļ. Pieteicējs ir saņēmis pilnu atzinumu, ir varējis iepazīties ar visu saturu. Nav pilnībā izvērtēts tas, vai patoloģija ir darba vides faktoru izraisīta, jo, tas ko redzam lietas dokumentos, vispirms tika noteikta vispārējās saslimšanas invaliditāte un pēc tam, kad bija apmeklējums arodslimību centrā, arodslimību komisija neizmantoja pilno procedūru, lai izvērtētu darba vides faktorus. Komisija lēma par šaurāku pasākumu, kas tiek pieļauti gadījumos, kad uzņēmums vai iestāde tiek likvidēti un pats pacients raksta darba apstākļu aprakstu. Šajā gadījumā pieteicējs rakstīja darba apstākļu aprakstu un vadoties no tā, arodslimību centrs izdeva atzinumu, ka pieteicējam noteiktā slimība ir kā arodslimība. Balstoties uz šo arodslimību centra atzinumu, VDEĀVK mainīja invaliditātes cēloni un noteica, ka tas ir saistīts ar arodu. Sākotnēji tā bija noteikta kā vispārējās saslimšanas invaliditāte. Mugurkaula patoloģija visbiežāk ir vispārējā saslimšana. (..). Parastā arodslimību apstiprināšanas kārtība ir tā, ka personas veselības traucējumi tiek izvērtēti, ja tiem varētu būt saistīti ar darba faktoriem, tiek pieprasīts darba vietas higiēniskais raksturojums no tā uzņēmuma vai iestādes, ja ir viena darba vieta. Ar darba vietas inspektora līdzdalību, sniedz argumentus, lai raksturotu darbu uz tiem apstākļiem, kas attiecas uz

veselību. Šajā gadījumā šīs procedūras moments netika ievērots. Arodslimību centra materiālos parādās rīkojums par atbrīvošanu reorganizācijas dēļ, bet darba vietas higiēniskais raksturojums netika pieprasīts. Arodslimību centrs šo procedūru nebija izmantojis. Bija iespēja izmantot, iegūt darba vietas higiēnisko raksturojumu, lai varētu vērtēt apstākļus. Ir situācijas, kad var nepieprasīt, ja nav likvidēta darba vieta. Ir vairāki apakšpunkti un dzīves situācijas. Viņi varēja pieprasīt, bet to neizdarīja. Strīdus gadījumā noteikti vajadzēja. Tur, kur ir tipiskās arodslimības, kas izraisītas darba faktoru iespaidā, tur tas ir mazāk būtiski. Iepriekš pieteicējam invaliditātes cēlonis bija *vispārīgā saslimšanas invaliditāte*. Nomainīja uz aroda etioloģiju. Atšķirīgs ir tikai koeficients naudā. Medicīniski atšķirība nav, kāda mugura bija, tāda palika, mainījās tikai formulējums, balstoties uz šo cēloni, kas ir mugurkaula patoloģijas cēlonis. Kur ir vispārēja saslimšana, kas tikai pēc tam ir atzīta par arodslimību, ir būtisks fizisko pārslodžu un pārējo faktoru izvērtējums. Gadījumā, kur cilvēkam ir patoloģija, kas ir cilvēcīgi gandrīz katram, jau novecot sākušam organismam, lai izvērtētu šīs patoloģijas saistību ar darba faktoriem, ir vajadzīgs darba vides apstākļu izvērtējums, lai varētu izvērtēt un lemt, vai tā ir darba vides faktoru izraisīta patoloģija, vai arī vispārīga saslimšana.

VSIA „Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīca" savu atzinumu balstīja uz 2011.fgada 28.decembra rakstveida Izvērtējumu *(lietas 123.- 124.lapa)* un uz to pamatojošajiem pierādījumiem *(lietas 125.- 160.lapa)*

Motīvu daļa

[6] Pieteicējs tiesā iesniegtajā pieteikumā lūdzis atcelt Lēmumu un uzlikt par pienākumu iestādei izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu par Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punktā paredzētā pabalsta piešķiršanu.

[6.1] Vispirms tiesa norāda, ka, ņemot vērā , ka pieteicēja mērķis ir panākt labvēlīga administratīvā akta izdošanu, pieteicēja pieteikums, izrietoši no APL184.pantā paredzētajiem prasījumu priekšmetiem, ir labvēlīga administratīvā akta izdošana.

Kā atzīts administratīvo tiesu praksē, prasījums par nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu vai atzīšanu par prettiesisku nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets, jo nelabvēlīga administratīvā akta atcelšana pati par sevi nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu labumu var dot tikai labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, proti, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 17.punktu un 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415 17.punktu).*

Līdz ar to, izskatot šo lietu, tiesai ir jāvērtē prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu atbildētājai piešķirt pieteicējam pabalstu.

[6.2] Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies *(sk. Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu)*, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi *(sk. Senāta 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.SKA-84/2007 9.1.punktu).*

Turklāt, izvērtējot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesa nav saistīta ar administratīvā akta pamatojumā norādītajiem argumentiem. Proti, lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai, neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma, ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu. (..). *(sal. Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu)"*.

[7] Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka, ja karavīram aktīvā dienesta laikā vai gada laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā dienesta noteikta invaliditāte dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus, gūta ievainojuma (sakropļojuma, kontūzijas) dēļ vai tādas slimības dēļ, kuras cēlonis saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimība), viņam izmaksā vienreizēju pabalstu: 1) I grupas invalīdam — 50 mēnešalgu apmērā, bet ne vairāk kā 30 000 latu; 2) II grupas invalīdam — 40 mēnešalgu apmērā, bet ne vairāk kā 20 000 latu; 3) III grupas invalīdam — 20 mēnešalgu apmērā, bet ne vairāk kā 10 000 latu.

No minētās tiesību normas izriet, ka tiesības uz pabalstu ir karavīram, kuram aktīvā dienesta laikā vai gada laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā dienesta ir noteikta invaliditāte un invaliditātes noteikšanas iemesls ir dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus, gūts ievainojums (sakropļojums, kontūzija) vai tāda slimība, kuras cēlonis saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimība).

Ievērojot minēto, tiesai, izskatot lietu par pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ir jānoskaidro, vai lietā ir pierādīts:

1) ka pieteicējam aktīvā dienesta laikā vai gada laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā dienesta noteikta invaliditāte;
2) ka invaliditātes noteikšanas iemesls ir dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus, gūts ievainojums (sakropļojums, kontūzija) *vai* tāda slimība, kuras cēlonis saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimība).

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē šādus lietas izlemšanai būtiskus faktus un no tiem izrietošus pierādījumus:

[8.1] Pieteicējam Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk - NBS) Militārās medicīnas centra Ambulatorā ekspertīzes komisija 2004.gada 6.aprīlī, 2006.gada 30.maijā, 2007.gada 6.jūnijā, 2008.gada 6.jūnijā un 2009.gada 26.janvārī veikta veselības pārbaude, kā rezultātā sastādīti slēdzieni (atzinumi) par veselības kapacitāti un kategoriju *(lietas 23.- 27.lapa).*

[8.2] 2009.gada 20.janvārī, aizpildot veselības aptaujas karti, pieteicējs atzīmējis atbildi *nē*, citstarp, atbildot uz jautājumu - vai jums ir bijušas šādas slimības vai to simptomi *– traumas, locītavu problēmas (pietūkums, sāpes , kustību traucējumi), sāpes mugurā, vājums, nespēks, tirpšana rokās, kājās (..) (lietas 120.lapa)* .

[8.3] pieteicējam izsniegta darbnespējas lapas par laiku no 2009.gada 6.aprīļa līdz 29.jūnijam *(lietas 33.- 38.lapa).*

[8.4] Ar 2009.gada 30.jūnija NBS komandiera p.i. pavēli Nr.284-VD „Par personālsastāvu" (turpmāk - Pavēle Nr.284), cita starpā, noteikts štāba */dienesta pakāpe/ M.L.* NBS */darbavieta/ /amats/*, atbrīvot no ieņemamā amata un atvaļināt no profesionālā dienesta rezervē, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa sakarā ar vienības reorganizāciju *(lietas 11.lapa).*

[8.4.1] Ar NBS AŠ priekšnieka 2009.gada 30.jūnija pavēli Nr. 122-id *M.L.* 2009.gada 30.jūnijā izslēgts no NBS AŠ personālsastāva sarakstiem, noņemts no visu veidu apgādes, (..) un norīkots uz Zemessardzes štāba Rezerves personāla uzskaites pārvaldi stāties rezerves uzskaitē *(lietas 12.lapa).*

[8.4.2] Ministrija ar 2011.gada 11.novembra atbildes vēstuli Nr. MV-N/3213 uz tiesas pieprasījumu informējusi, ka (..) sakarā ar NBS vienību reorganizāciju, samazinot karavīru un civilpersonu skaitu, ir slēgts viens amats – */amats/*. Šo amatu ieņēma */dienesta pakāpe/ M.L. (lietas 115.lapa).*

[8.5] 2010.gada 9.jūnijā VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" (turpmāk - VSIA „Paula Stradiņa KUS") Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisija arodslimībās (turpmāk – Komisija) sastādīja Atzinumu Nr.1468 (turpmāk – Atzinums) *(lietas 17.lapa).*

Atzinumā Nr.1468 norādīts turpmākais.

Iesniegtie dokumenti: *M.L.* personīgs darba vietas un apstākļu apraksts paskaidrojums, akceptēts ĀKK 2010.gada 9.jūnijā, Karavīra dienesta apliecība AC Nr./*apliecības numurs/*. Darba nodokļu grāmatiņas kopija.

Kopējais darba stāžs 16 gadi, t.sk., kaitīgo faktoru (fiziskās pārslodzes - pastiprināta fiziskā slodze, atkārtota ilgstoša smaguma pārvietošana, meteofaktoru svārstības) ietekmē 16 gadi.

Komisija konstatēja, ka ir arodslimība. Atzinumā norādīts *„ir aroda etioloģijas"*. Ieteikums – nosūtīt uz darba ekspertīzes ārstu komisiju. (..). *(lietas 17.lapa*.

[8.6] 2010.gada 15.jūnijā Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk - Ārstu valsts komisija) izdeva izziņu Nr.BC 167829 *(lietas 6.lapa)*, kurā norādīts, ka pieteicējs atzīts par trešās grupas invalīdu. Invaliditātes cēlonis - arodslimība.

Noteikts kopējais darbspēju zaudējums 50% no 2010.gada 15.jūnija līdz 2011.gada 14.jūnijam.

[8.7] 2010.gada 16.jūnijā pieteicējs Ministrijā iesniedza iesniegumu karavīra veselības bojājuma pabalsta piešķiršanai sakarā ar to, ka atzīts par trešās grupas invalīdu.

[8.8] 2010.gada 14.septembrī Ministrija Veselības inspekciju lūdza veikt pārbaudi par *M.L.* VSIA „Paula Stradiņa KUS" Komisijas 2010.gada 9.jūnijā sniegto atzinumu Nr.1468 par arodslimību un veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas Liepājas starprajonu VDEĀVK 2010.gada 15.jūnija izziņu BC 167829 par invaliditāti un sniegt atzinumu par atvaļinātā karavīra *M.L.* invaliditātes cēloni un tās cēlonisko sakarību ar militārā dienesta pildīšanu. Pieprasījumā norādīts, ka atzinums nepieciešams, lai Ministrija pieņemtu lēmumu par veselības bojājuma vienreizējā pabalsta piešķiršanu/ atteikumu piešķirt, ja karavīram noteikta invaliditāte *(lietas 16.lapa).*

[8.9] 2010.gada 1.decembrī Veselības inspekcija (turpmāk – Inspekcija) Ministrijai sniedza atbildi Nr.4.3-1/13156/10367, kurā, citstarp, norādīja, ka no 2010.gada 20.septembra līdz 26.novembrim lietu izskatīja Inspekcijas Kontroles pārvaldes 2.ekspertu daļas vecākā ārste eksperte, sertificēta arodslimību un aroda veselības ārste Elita Lapiņa, kura 2010.gada 26.novembrī sastādīja atzinumu administratīvajā lietā *(lietas 47.- 76.lapa),* bet 2010.gada 29.novembrī Inspekcijā tika pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt administratīvā procesa lietvedību. VSIA „Paula Stradiņa KUS" Komisijas 2010.gada 9.jūnijā pieņemot lēmumu par slimības saistību ar arodu nav pieprasījusi darba vietas higiēnisko raksturojumu (..) atbilstoši Noteikumu Nr.908 15. un 16.2 punktā noteiktajam, bet pieņēmusi lēmumu par arodslimību, piemērojot šo noteikumu 16.1 un 21.punktu. *M.L.* paskaidrojumā aprakstīties darba vides kaitīgie apstākļi, pildot dienesta pienākumus amatos, kas norādīti *M.L.* karavīra dienesta apliecības militārā dienesta gaitā no 1994.gada līdz 2008.gadam varētu būt par iemeslu konstatēto slimību saistībai ar arodu. (..) *(lietas 45.- 46.lapa).*

[8.10] 2010.gada 11.oktobrī Ministrija pieņēma lēmumu Nr.119, ar kuru atteica pieteicējam pabalstu *(lietas 7.lapa)*

[9] Lietā nav strīda par pieteicēja atvaļināšanu no aktīvā dienesta ar 2009.gada 30.jūniju.

Vienlaikus tiesa atzīst par nepieciešamu spriedumā uzsvērt no lietas materiāliem izrietošo, ka vienības reorganizācija, kas ir pamatojums pieteicēja atvaļināšanai, konkrētajā gadījumā izpaudusies, samazinot karavīru un civilpersonu skaitu, tai skaitā un konkrēti, slēdzot vienu amatu – */amats/*, ko ieņēma */dienesta pakāpe/ M.L. (sprieduma [8.4]; [8.4.1], [8.4.2] punkts).*

Lietā nav strīda arī par to, ka pieteicējam no 2010.gada 15.jūnija ir noteikta invaliditāte un pieteicējs atzīts par trešās grupas invalīdu.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja invaliditātes cēlonis ir slimība, kas gūta militārā dienesta izpildes gaitā (arodslimība).

[10] Faktu, ka pieteicējam DEĀVK 2010. gada 15.jūnijā noteiktās invaliditātes cēlonis (izziņa Nr. BC 167829) ir arodslimība, apliecina 2010.gada 9.jūnijā VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Komisijas Atzinums Nr.1468.

Tiesa konstatē, ka Atzinums ir Ministru kabineta 2006.gada 6.novembra noteikumu Nr.908 6.pielikuma aizpildīta forma, kurā Komisija, citstarp, norādījusi, ka pieteicēja slimība *ir arodslimība*; *ir aroda etioloģijas* un pieteicējs nosūtāms uz darba ekspertīzes ārstu komisiju *(lietas 17.lapa).*

[10.1] Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtību, arodslimību sarakstu, kā arī arodslimību izraisītājfaktoru un to pielietojuma kategoriju sarakstu reglamentē Ministru Kabineta 2006.gada 6.novembra noteikumi Nr.908 „Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 908).

Noteikumu Nr.908 2.punktā noteikts, ka par arodslimības izmeklēšanu ir uzskatāma personas izmeklēšana, darba vietas higiēniskā raksturojuma sastādīšana, diagnozes noteikšana, kā arī veselības un darbspēju ekspertīze, ja radušās aizdomas, ka personai varētu būt arodslimība. Noteikumu Nr. 908 3.punktā noteikts, ka arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība attiecināma uz visiem arodslimību gadījumiem, ja nodarbinātie darbā tiek vai tikuši pakļauti kaitīgiem darba vides faktoriem.

Noteikumu Nr.908 15.punktā noteikts, ka, lai būtu iespējams izvērtēt kaitīgo darba vides faktoru ietekmi uz personu un noteikt arodslimības diagnozi, arodslimību ārsts, *ja nepieciešams,* nosūta Valsts darba inspekcijai rakstisku pieprasījumu sagatavot darba vietas higiēnisko raksturojumu. Noteikumu Nr. 908 16.punktā noteikti gadījumi, kādos *var pieprasīt* darba vietas higiēnisko raksturojumu. Savukārt Noteikumu Nr. 908 16.1 punktā ir noteikti gadījumi, kādos darba vietas higiēnisko raksturojumu *nepieprasa* - ja zināms, ka darba vieta, kurā pastāvējuši kaitīgie faktori, kas bijuši iespējamās arodslimības cēlonis, likvidēta; ja persona pēdējos divus gadus strādājusi darba vietā un profesijā, kas nav saistīta ar iespējamo arodslimību, un ir zināms, ka iepriekšējās darba vietas ir likvidētas; hronisku arodslimību gadījumos par pēdējo darba vietu, ja persona pēdējā darba vietā strādā mazāk par diviem gadiem; ja iespējamo arodslimību izraisījis darba vides faktors, kas ir tipisks profesijai un darba veidam, kurā persona strādā vai strādāja iespējamās arodslimības iegūšanas laikā; ja pēdējā pusgada laikā konstatēti arodslimību gadījumi pie tā paša darba devēja un tajā pašā profesijā vai darba veidā, kur nodarbināta persona, kuras iespējamā arodslimība tiek izmeklēta, un zināms, ka darba apstākļi, kas izraisījuši iespējamo arodslimību, bijuši līdzīgi; ja arodslimību izraisījis nelaimes gadījums darbā, par kuru sagatavots akts par nelaimes gadījumu darbā.

[10.2] Ar 2011.gada 10.oktobra atbildes vēstuli *(lietas 87.lapa)* uz tiesas pieprasījumu *(lietas 42.lapa)* Komisija informējusi tiesu, ka no Ministru Kabineta 2006.gada 6.novembra noteikumu Nr. 908 „Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (turpmāk – Noteikumi

Nr. 908) konstrukcijas un satura izriet, ka izlemt, vai pieprasīt darba vietas higiēnisko raksturojumu, ir arodslimību ārsta kompetencē, gadījumā, ja tas nepieciešams.

Konkrētajā gadījumā arodslimību ārsts no *M.L.* pieprasīja un saņēma noteikumu Nr. 908 21.punktā noteikto personas paskaidrojumu, kas sniedz arodslimības konstatēšanā pietiekamu informāciju, kas nepieciešama komisijai. *M.L.* iesniedza komisijā 2009.gada 30.jūnija pavēles Nr. 284-VD kopiju (..). Turklāt *M.L.* mutiski paskaidroja, ka atbrīvots no dienesta sakarā ar vienības likvidāciju, kas pēc loģikas atbilst noteikumu 16.1 punktam (..) *(lietas 87.lapa).*

Izvērtējusi atbildē norādīto, tiesa piekrīt Komisijas norādītajam, ka izlemt, vai pieprasāms darba vietas higiēniskais raksturojums, ir arodslimību ārsta prerogatīva. Likumdevējs konkrēti noteicis vienīgi gadījumus, kādos darba vietas higiēnisko raksturojumu nav jāpieprasa.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka konkrētajā gadījumā arodslimību ārsts (Komisija) nebūtu bijis (-isi) kompetents (-a), izdarot izvērtējumu par darba vietas higiēniskā raksturojuma nepieciešamību konkrētajā situācijā un vadoties no tās informācijas, kādu ārstam sniedza pieticējs.

Tomēr ņemot vērā to, ka Komisijas atbildē uz tiesas pieprasījumu pamatot, kāpēc netika prasīts darba vietas higiēniskais raksturojums, citstarp, norādītā informācija, ka pieticējs mutiski sniedzis informāciju, ka atbrīvots no dienesta sakarā ar vienības likvidāciju, kas faktiski izslēdz iespēju veikt darba vides higiēniskā raksturojuma novērtējumu, bet tas nav apstiprinājies ar lietas materiāliem *(skat. sprieduma [8.4], [8.4.1], [8.4.2] punktu),* tiesa, neizslēdzot iespēju, ka šis apstāklis bijis viens no faktoriem, kas ietekmējis arodslimību ārsta lēmumu par to, ka nav veicams darba vietas higiēniskā raksturojums, ar mērķi pārbaudīt kaitīgo darba vides faktoru ietekmi uz pieteicēju *M.L.*, un nolūkā iegūt pierādījumus ierakstam *„ir aroda etioloģijas”* Komisijas Atzinumā, atzinusi par nepieciešamu uzdot VSIA „Paula Stradiņa KUS” Komisijai veikt darba vides un tās ietekmes uz *M.L.* veselību izvērtējumu Noteikumu Nr.908 paredzētajā kārtībā, ņemot vērā, ka vienība, kurā *M.L.* pildīja profesionālo dienestu, nav likvidēta *(skat. lietas 107.lapa).*

[10.3] Izpildot tiesas uzdevumu, VSIA „Paula Stradiņa KUS” Komisija 2011.gada 28.decembrī sastādīja *M.L.* darba vides un tās ietekmes uz viņa veselību izvērtējumu (turpmāk – Izvērtējums) *(lietas 123.- 124.lapa).*

Izvērtējumā norādīts, ka ņemot vērā jauniegūto informāciju no pieejamiem darba apstākļu aprakstiem, ārstu komisija arodslimībās secinājusi, ka dienesta laikā vismaz no 16.10.1995. līdz 12.10.1999., no 21.04.2000. līdz 11.02.2003., no 13.08.2003. līdz 12.02.2008., t.i. vismaz 11 gadus 3 mēnešus, pastāvēja kaitīgie darba faktori: fiziskās pārslodzes - atkārtota smaguma pārvietošana, t.sk. ekipējuma nēsāšana (bruņuveste ap 19 kg, bruņucepure ap 1,2 kg, trieciensautene ap 4 kg, mugursoma ar mantām ap 20 kg, t.i. kopā aptuveni 44 kg), kravas pārnešana, pārvietošana kustībā, ejot, iešana pārāk ilgi (10, 15 vai 30 km pilnā ekipējumā, kuri veicami vienā dienā vai 70 km - 2 dienās), lēkšana no kravas automašīnas kravas nodalījuma (aptuveni no 1,4 m augstuma), bieža noliekšanās, pēkšņas un negaidītas kustības, nepārtraukts aktīvs fizisks darbs (nav iespējami pārtraukumi, pienākums palikt darba vietā), atrašanās stāvošās, sēdošās, saliektās pozās pārāk ilgi, pārāk bieži, citas darba pozas, atkārtotu kustību darbs, ātrs temps, lokāls roku, plecu daļas, kāju un muguras dažādu muskuļu grupu sasprindzinājums, negadījumu, ievainojumu risks, meteoroloģisko apstākļu ietekme, aukstums, mehāniskā vibrācija. Šo faktoru atkārtota un ilgstoša iedarbība *M.L.* izraisīja mugurkaula jostas daļas starpskriemeļa diska patoloģiju (ir slimības iemesls).

No 13.02.2008. *M.L.*, uzsākot mazkustīgu darbu pie datora (kaitīgie darba faktori - piespiedu darba poza sēdus pārāk ilgi, pārāk bieži, muguras dažādu muskuļu grupu sasprindzinājums) vismaz 1 gadu ilgi, sākās iepriekš pastāvīgi trenētās mugurkaula

muskulatūras atslābināšanās un muskulatūras masas samazināšanās, kas noveda pie slimības (mugurkaula starp skriemeļu atveru sašaurināšanās mugurkaula jostas daļas starp skriemeļu diska iztilpuma dēļ) pasliktināšanās un dekompensācijas, kā rezultātā pēc medicīniskām indikācijām 14.05.2009. bija veikta operācija.

Izvērtējot augstāk minēto informāciju par kaitīgiem darba faktoriem, ārstu komisija arodslimībās atzinusi, ka 09.06.2010. komisijas atzinumos par arodslimību Nr.1468 un atkārotajā 08.06.2011. atzinumā Nr.1384 minētā mugurkaula jostas daļas patoloģija ir aroda etioloģijas *(lietas 123.- 124.lapa).*

Tiesa atzīst, ka Izvērtējums sastādīts, balstoties uz to pamatojošajiem pierādījumiem, kas ir Darba vietas higiēniskais raksturojums Nr.277-2011 -121 *(lietas 126.- 128.lapa),* pieteicēja algas nodokļa grāmatiņa ar ierakstiem par darba vietām *(lietas 129.- 131.lapa),* NBS komandiera 2009.gada 30.jūnija pavēle Nr. 284-VD par *M.L.* atbrīvošanu no ieņemamā amata, atvaļināšanu un norīkošanu uz zemessardzes štāba Rezerves personāla uzskaites pārvaldi *(lietas 131.lapa)*, karavīra dienesta apliecība *(lietas 132. – 134.lapa),* profesiju klasifikatora izraksts *(lietas 135.- 38.lapa),* NBS apvienotā štāba 2011.gada 17.novembra atbildes vēstule Nr. 02-1517 uz valsts darba inspekcijas pieprasījumu, kurā sniegtas ziņas par *M.L.* dienesta vietām, adresēm un pilnvarotām personām, kuras piedalīsies pārbaudēs *(lietas 140.- 141.lapa),* Darba vietas higiēniskais raksturojums Nr. 277-2011-123 *(lietas 144.- 145.lapa),* darba vides risku vērtējuma tabula NBS apvienotā štāba darbinieku darba vietās *(lietas 146.- 148.lapa),* NBS Apvienotā štāba 2011.gada 9.decembra vēstule Nr.02-1631 valsts darba inspekcijai par darba vietas higiēnisko aprakstu par dienesta laiku starptautiskajās operācijās *(lietas 150.- 151.lapa), NBS Nodrošinājuma nodaļas priekšnieka paskaidrojums (lietas 153.lapa),* darba vietas higiēniskais raksturojums Nr. 368-2011-031 *(lietas 155.- 160.lapa).*

[10.4] Tiesas sēdē VSIA „Paula Stradiņa KUS" Komisijas pārstāvju sniegtais paskaidrojums (atzinums) apstiprina faktus un secinājumus, kuri norādīti Izvērtējumā.

[10.5] Ņemot vērā visu sprieduma šajā punktā minēto, tiesa atzīst par pierādītu, ka pieteicējam 2010.gada 15.jūnijā noteiktās invaliditātes iemesls ir slimība, kuras cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimība).

[11] Atbildētāja kā vienu no savu pozīciju pamatojošajiem apstākļiem izvirza argumentu par to, ka pieteicējs par savu saslimšanu nebija informējis darba devēju.

[11.1] Lietā nav strīda par to, ka NBS Militārās medicīnas centra Ambulatorā ekspertīzes komisija pieteicējam veselības pārbaudi pēdējoreiz, pirms atvaļināšanas no aktīvā dienesta, veikusi 2009.gada 26.janvārī *(lietas 23.- 27.lapa) un* 2009.gada 20.janvārī, aizpildot veselības aptaujas karti, pieteicējs atzīmējis atbildi *nē*, citstarp, atbildot uz jautājumu - vai jums ir bijušas šādas slimības vai to simptomi – *traumas, locītavu problēmas (pietūkums, sāpes, kustību traucējumi), sāpes mugurā, vājums, nespēks, tirpšana rokās, kājās (..) (lietas 120.lapa).*

Arī NBS Centrālā medicīniskā ekspertīzes komisija (turpmāk - CMEK) 2010.gada 20.jūlija vēstulē Nr.01-7/23 Ministrijas valsts sekretāra pienākumu izpildītājai sniegusi informāciju, ka *M.L.* ikgadējo medicīnisko pārbaužu (dispanserizāciju) rezultāti ir: 2003.- 2009.gadam kapacitāte 5, dienesta laikā sūdzības par veselības stāvokli nav bijušas. Pēdējie ieraksti ambulatorā slimnieka medicīniskajā kartē veikti 2009.gada janvārī, kad karavīrs izgājis kārtējo medicīnisko pārbaudi starptautiskajai misijai Afganistānā un 2009.gada 26.februārī viņam izsniegts veselības sertifikāts Nr.92; CMEK rīcībā nav informācijas, ka atvaļinoties no profesionālā dienesta karavīrs būtu veicis medicīnisko pārbaudi (ekspertīzi) *(lietas 13.lapa).*

Līdz ar to tiesa secina, ka sūdzības par veselības stāvokli, kas saistītas ar saslimšanu, sakarā ar kuru pieteicējam 2010.gada 15.jūnijā noteikta invaliditāte, pieteicējs NBS Militārās medicīnas centra Ambulatorā ekspertīzes komisijai līdz atvaļināšanās brīdim nebija izteicis.

[11.2] Iepazinusies ar pieteicēja medicīniskās dokumentācijas datiem, kuri fiksēti Inspekcijas 2010.gada 26.novembra atzinumā Nr.13156/8024.3-1 „Par *M.L.* noteiktās arodslimības pamatotību" (turpmāk – Inspekcijas atzinums) *(lietas 47.- 76.lapa)* tiesa atzīst par pamatotu Inspekcijas atzinuma secinājumos norādīto, ka *M.L. darba nespēja* muguras sāpju dēļ *pirmo reizi* noteikta no 2009.gada 6.aprīļa, kad konstatēti spilgti pozitīvi saknīšu iestiepuma simptomi kreisā kājā, lokāls muskuļu sasprindzinājums jostas daļā, un pēc speciālistu konsultācijām (..) un papildizmeklējumiem (.) noteikta diagnoze: L5 – S1 mediāna diska trūce ar abpusēju S1 saknīšu kompresiju un *cauda equina* kairinājums; sniegtas rekomendācijas par mugurkaula jostas daļas atslodzi un medikamentozo terapiju pēc operācijas *(lietas 74 – 76.lapa).*

Ievērojot minēto tiesa secina, ka līdz 2009.gada 26.janvārim, kad veikta pieteicēja veselības pārbaude NBS Centrālā medicīniskās ekspertīzes komisijā, viņam vēl nebija iemesla informēt ekspertīzes komisiju par sūdzībām par sava veselības stāvokļa pasliktināšanos līdz tādai pakāpei, lai tas traucētu normālu dzīves plūdumu un dienesta gaitu, un par simptomiem, kas rezultātā izraidījuši daļēju pieteicēja darbaspēju zudumu, un kuru dēļ pieteicējam 2010.gada jūnijā noteikta invaliditāte.

Atbildētāja nav tiesā iesniegusi nekādus pierādījumus, kas pamatotu pieteicēja pienākumu arī savādākā veidā, ne tikai iesniedzot darbnespējas lapas, un paplašinātā apmērā informēt darba devēju par savu veselības stāvokli gadījumā, ja persona ārstējas pie viņa paša uzraudzīta ģimenes ārsta vai speciālista.

Bez tam, tiesai nav iemesla apšaubīt pieteicēja paskaidroto, ka iepriekš muguras sāpes pieteicējam ir bijušas, bet tās parasti nedēļas laikā pārgājušas, un tas nav traucējis viņam pildīt dienesta pienākumus, kā arī to, ka veselības pārbaužu laikā pieteicējam sāpes nav bijušas, jo informācija, kas varētu liecināt par pieteicēja slimību medicīniskajā dokumentācijā parādās tikai kopš 2010.gada 26.marta, un pierādījumi, kas sniegtu pretēju informāciju, lietā neatrodas.

[11.3] No lietas materiāliem tiesa secina, ka atbildētājai informācija par pieteicēja veselības pasliktināšanos sākot no 2009.gada 6.aprīļa bija zināma, jo pieteicējam līdz 2009.gada 30.jūnijam atrodoties aktīvajā dienestā, laikā no 2009.gada 6.aprīļa līdz 29.jūnijam bijušas darbnespējas lapas - laikā no 2009.gada 6.aprīļa līdz 15.aprīlim darbnespējas lapa A Nr. 71 - pirmreizēja *(lietas 33.lapa),* līdz 23.aprīlim darbnespējas lapa B Nr. 112 - lapas „A" 71 turpinājums) *(lietas 34.lapa),* līdz 12.maijam darbnespējas lapa B Nr. 116 - lapas Nr. „B"112 turpinājums *(lietas 35.lapa),* līdz 19.maijam darbnespējas lapa B Nr. 2447 - lapas 116 B turpinājums *(lietas 38.lapa),* līdz 26.jūnijam darbnespējas lapa B Nr.137 - lapas „B"2447 turpinājums) *(lietas 36.lapa),* līdz 29.jūnijam darbnespējas lapa B Nr.168 - lapas „B"137 turpinājums *(lietas 37.lapa).* Darbnespējas lapās B tiesa konstatē darba devēja apstiprinājumu par pieteicēja neierašanos darbā attiecīgajos darbnespējas periodos *(lietas 34.- 38.lapa).*

Līdz ar to tiesai nav šaubu par to, ka darba devējs sākot no 2009.gada 6.aprīļa ir bijis informēts par pieteicēja veselības pasliktināšanos, kā rezultātā pieteicējs laikā līdz 2009.gada 29.jūnijam bija pārejoši darba nespējīgs.

Bez tam, lietas izskatīšanas gaitā atbildētāja nav iesniegusi tādus pierādījumus, kas liktu apšaubīt pieteicēja paskaidroto tiesas sēdē, ka muguras operāciju viņam apmaksājusi Ministrija.

[11.4] Veselības aptaujas anketā, atbildot uz jautājumu, vai Jums kādreiz ir bijušas šādas slimības vai to simptomi- *sāpes mugurā* , pieteicējs atzīmēji atbildi - *nē.*

Sniedzot paskaidrojumu tiesas sēdē, pieteicējs paskaidroja, ka mugura pirms tam (pirms operācijas) viņam sāpējusi jau piecus gadus. Tādējādi tiesa konstatē pretrunas paša pieteicēja sniegtajā informācijā.

Vienlaikus, izvērtējot lietas materiālus kopsakarā, tiesa konstatētās pretrunas neuzskata par tādām, kas varētu ietekmēt secinājumu par to, ka slimība, kuras dēļ pieteicējam ir noteikta trešās grupas invaliditāte, ir arodslimība, jo, kā izriet no Izvērtējuma, secinājumu par pieteicēja arodslimību izriet jau no tā vien, ka pieteicējs jau laikā līdz 2008.gada 12.februārim, proti, 11 gadus un trīs mēnešus bija pakļauts kaitīgo faktoru ietekmei darba (dienesta) vietā, un, no 2008.gada 13.februāra, pieteicējam uzsākot mazkustīgu darbu pie datora (..) vismaz 1 gadu ilgi, sākās iepriekš pastāvīgi trenētās mugurkaula muskulatūras atslābināšanās un muskulatūras masas samazināšanās, kas noveda pie slimības (..) pasliktināšanās un dekompensācijas (..)" *(lietas 123.- 124.lapa)* .

[12] AM NBS Apvienotā štāba priekšnieka p.i. sarakstē ar Ministrijas valsts sekretāra vietnieci, saucoties uz Noteikumu Nr.908 10.punktu, norāda, ka, tā kā pieteicējs nav bijis nosūtīts uz Nacionālo bruņoto spēku Centrālo medicīniskās ekspertīzes komisiju, nav citu dokumentu par arodslimības saistību ar slimībām, kuras gūtas militārā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus, VSIA „Paula Stradiņa KUS" Komisijas 2010.gada 9.jūnija atzinumā Nr.1468 par arodslimību *M.L.* uzrādītās diagnozes nav saistāmas ar slimībām, kuras gūtas militārā dienesta laikā, pildot dienesta pienākumus *(lietas 30.lapa).*

Noteikumu Nr.980 10.punktā noteikts, ka, ja arodslimību ārsts apstiprina arodslimības diagnozes iespējamību, viņš personu nosūta konsultācijai uz ārstniecības iestādes izveidotu ārstu komisiju arodslimībās vai, ja persona ir Ministrijas padotībā esošas struktūrvienības militārpersona, uz Nacionālo bruņoto spēku Centrālo medicīniskās ekspertīzes komisiju *vai uz* valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu komisiju arodslimībās.

No minētās tiesību normas tiesa secina, ka likumdevējs attiecībā uz militārpersonām nav paredzējis tikai vienu iestādi, kurā persona nosūtāma uz konsultāciju, ja arodslimību ārsts apstiprina arodslimības diagnozes iespējamību. Tādējādi tam, kura no komisijām – NBS Centrālo medicīniskās ekspertīzes komisija vai VSIA „Paula Stradiņa KUS" Komisija - ir sastādījusi pieteicējam atzinumu par arodslimību, nav juridiski izšķirošas nozīmes.

NBS 2011.gada 13.janvāra vēstulē Nr. 02-58 tikai daļēji citējot Noteikumu Nr. 980 10.punktu, ir nonākusi pie kļūdaina secinājuma, ka arodslimību apstiprināt bija tiesīga tikai NBS Centrālo medicīniskās ekspertīzes komisija.

[13] Tiesa spriedumā iepriekš atzinusi par pierādītu to, ka pieteicējam 2010.gada 15.jūnijā noteiktās invaliditātes iemesls ir slimība, kuras cēlonis ir saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimība), un pieteicējs atvaļināts no aktīvā dienesta 2009.gada 30.jūnijā.

Līdz ar to tiesa secina, ka ir iestājušies Atlīdzības likuma 21.panta pirmajā daļā paredzētie apstākļi, kas ir pamats vienreizējā pabalsta piešķiršanai saskaņā ar minēto tiesību normu – proti, pieteicējam gada laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā dienesta ir noteikta invaliditāte tādas slimības dēļ, kuras cēlonis ir saistīta ar militārā dienesta izpildi (arodslimība).

Ņemot vērā minēto pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par vienreizējā pabalsta piešķiršanu saskaņā ar Atlīdzības likuma 21.panta pirmo daļu ir apmierināms.

[14] Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļa izmaksājamā pabalsta apmēru diferencē atkarībā no darbspēju zuduma apmēra, par ko liecina personai noteiktā invaliditātes grupa – I, II, III.

Pieteicējam no 2010.gada 15.jūnija noteikta trešā invaliditātes grupa *(lietas 18.lapa).*

Atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3 punktā paredzētais vienreizējā pabalsta apmērs III grupas invalīdam noteikts - 20 mēnešalgas, bet ne vairāk kā 10 000 latu.

Tā kā pieteicējam noteikta trešā invaliditātes grupa, pieteicējam piešķiramā pabalsta apmērs nosakāms 20 mēnešalgu apmērā, bet ne vairāk kā 10 000 latu.

[15] Par pieteikuma iesniegšanu tiesā pieteicējs samaksājis valsts nodevu Ls 20 *(lietas 4.lapa).*

Saskaņā ar APL 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā pieteikums ir apmierināts, par labu pieteicējam no atbildētājas piespriežama valsts nodeva Ls 20.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.- 248.pantu, 251.pantu, 254.panta pirmo un otro daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *M.L.* pieteikumu.

Uzdot atbildētājai mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās izdot administratīvo aktu par vienreizēja pabalsta piešķiršanu *M.L.* saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punktu divdesmit mēnešalgu apmērā, bet ne vairāk kā desmit tūkstošs latu.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu *M.L.* valsts nodevu Ls 20, kas samaksāta par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Sērdiene

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

Tiesnese _____ S.Sērdiene
Liepājā 2012.gada 5.martā.